

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไประดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

Synthesis of Results of the Third External Quality Assessment
(B.E. 2554-2558) of the General Basic Education Schools at Primary
and Secondary Level

สุภมาส อังศ์โชติ¹

supamas_ang@hotmail.com

รัชনীกุล ภิญโญภาณุวัฒน์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) และ (2) เปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองและรอบสาม และสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอก ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์ประกอบด้วยผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) และผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา และได้รับการรับรองผลการประเมินจากคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แล้วจำนวนทั้งหมด 32,834 แห่ง และความคิดเห็นของผู้ประเมินภายนอกในเล่มรายงาน จำนวน 329 เล่ม ผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวม 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบบันทึกข้อมูลและประเด็นการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

¹ สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไประดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน 20,369 แห่ง (ร้อยละ 62.04) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 54.20) รองลงมาคือระดับดีมาก (ร้อยละ 7.83) สถานศึกษาที่ไม่รับรองมาตรฐาน 12,465 แห่ง (ร้อยละ 37.96) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลได้รับการรับรองมาตรฐานมากที่สุด ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ส่วนมาตรฐานอื่นๆ อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน

2. สถานศึกษาร้อยละ 30.35 มีผลการประเมินลดลง 2 ระดับแบบรับรองมาตรฐานลดลงเป็นไม่รับรองมาตรฐาน และส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สถานศึกษาทั้งในเมืองและนอกเมือง และสถานศึกษาในส่วนภูมิภาค ส่วนสถานศึกษาสังกัด สกอ. และกรุงเทพมหานคร (กทม.) มีผลการประเมินคงที่สามารถรอบแบบ ดี ดีมาก และดีมาก และแบบดี ดี และดี ตามลำดับ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลมีผลการประเมินลดลงแบบดีมากลดลงเป็นดี

คำสำคัญ: การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม การสังเคราะห์ผลการประเมินสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไประดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to synthesize results of the third external quality assessment (B.E. 2554-2558); and 2) to compare the external quality assessment results of the second and the third rounds, and synthesize suggestions of the external assessors. Synthesized data consisted of results of the second external quality assessment (B.E. 2549-2553), and the third external quality assessment (B.E. 2554-2558) of 32,834 general basic education schools at primary and secondary levels which were accredited by the Executive Board, Office of Nation Education Standards and Quality Assessment (ONESQA), and summary opinions of the external assessors in 329 book reports. A group discussion comprised 33 stakeholders was also held. Research tools were data recording form, and issues for focus group discussion. The data were analyzed by using the frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

Synthesized results were summarized as follows:

1. A total of 20,369 general basic education schools (62.04%) were accredited. Most of them had assessment results at the good level (54.20%), followed by the very good level (7.83 %), and 12,465 schools were unaccredited. The schools under Office of the Higher Education Commission, especially large schools, and schools in Bangkok and its vicinity were most accredited. The second standard concerning educational administration was certified at very good level, whereas other standards were certified at the good level, and the first standard relating to educational management scored the lowest. The fifth indicator on learning achievement of the learners was rated at the urgent improvement level.

2. About 30.35 % of the schools received lower assessment result levels from accredited to non-accredited, and most of them were schools under the Office of Basic Education and Local Administrative Organization, small, medium, and large schools of both urban and suburban areas, and regional schools. The schools under Office of the

Higher Education Commission and Bangkok Metropolitan Administration had stable assessment results at the good, very good, and very good levels, and the good, good, and good levels, respectively. The special large schools and schools in Bangkok and its vicinity had lower assessment result levels from the very good to good level.

Keywords: The third external quality assessment, Synthesis of assessment results of General basic education schools, at primary and secondary levels.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการสำคัญในการจัดการศึกษา โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษาในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ

เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามาแล้วสามรอบ ได้แก่ การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาให้ปฏิบัติได้

ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วน การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) เป็นการประเมินโดยนำผลการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อ การรับรองมาตรฐานการศึกษา และการดำเนินการ ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก รอบทุกระดับและทุกประเภทสถานศึกษาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สมศ. จึงจัดทำ โครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยแยกเป็นการศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วไป ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ (กศน. อำเภอ) และสถานศึกษาที่มี วัตถุประสงค์พิเศษ ทั้งนี้บทความนี้จะนำเสนอผล การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถม ศึกษา-มัธยมศึกษา เพื่อสังเคราะห์ผลการ

ประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะการยกระดับคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับ ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบสองและรอบสามของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป

นิยามศัพท์

1. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) หมายถึง การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาที่ผ่านการ รับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แล้วมา คำนวณค่าสถิติ เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ เนื้อหา และการแสดงด้วยกราฟ แล้วนำเสนอผล ในภาพรวมของประเทศ

2. การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงาน หรือผู้

ประเมินภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุมมาตรฐานการประเมินตามกฎกระทรวงฯ ได้แก่ 1) มาตรฐานที่วัดด้วยผลการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่วัดด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานที่วัดด้วยการประกันคุณภาพภายใน

3. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป หมายถึง สถานศึกษาที่มุ่งตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนในระดับต้นที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ขั้นต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ในการศึกษาปฐมวัย จนถึงการเรียนรู้ไปถึงมัธยมศึกษา

4. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่แบ่งตามจำนวนนักเรียนเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก (0-120 คน) ขนาดกลาง (12-600 คน) ขนาดใหญ่ (601-1,500 คน) และขนาดใหญ่พิเศษ (มากกว่า 1,500 คน) สำหรับสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก (0-400 คน) ขนาดกลาง (401-800 คน) และขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ 800 คนขึ้นไป)

วิธีการวิจัย

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจาก 4 แหล่ง ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ 3 แหล่ง คือ 1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากฐานข้อมูลของสมศ. ซึ่งเป็นข้อมูลผลการประเมินจากสถานศึกษาจำนวน 32,834 แห่ง 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเล่มรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่ สมศ. จัดส่งให้สถานศึกษาจำนวน 320 เล่ม 3) เอกสารและรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จำนวน 1 แหล่ง คือ ผลการประชุมสนทนากลุ่มจากผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้แทนจากสถานศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาและการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. แบบบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากเล่มรายงาน

2.แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้เป็นประเด็นอภิปรายในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรมที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ การศึกษาเอกสารคู่มือการประเมิน รายงานการประเมินฐานข้อมูล และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผลการประเมินภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาที่ได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. ในระหว่าง พ.ศ. 2554-2558 จำนวน 32,834 แห่ง

กิจกรรมที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้แทนจากสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก และพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาจำนวน 33 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม จำแนกตามคุณลักษณะสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นจำนวนและร้อยละ

ของสถานศึกษาที่ได้รับการรับรอง/ไม่รับรองคุณภาพและระดับคุณภาพการดำเนินงาน ตลอดจนการนำเสนอผลการประเมินในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่และแผนภูมิ

2. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 –2558) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้วยโปรแกรม MAXQDA

4. การเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกสองและรอบสามของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5. การวิเคราะห์ผลจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับ ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับ ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาที่ได้รับการประเมิน ทั้งหมด 32,834 แห่ง เป็นสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. 29,550 แห่ง (ร้อยละ 90) สช. 1,963 แห่ง (ร้อยละ 5.98) อปท. 842 แห่ง (ร้อยละ 2.56) กทม. 437 แห่ง (ร้อยละ 1.33) และสกอ. 42 แห่ง (ร้อยละ 0.13) เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 12,465 แห่ง (ร้อยละ 37.96) กลาง 16,604 แห่ง (ร้อยละ 50.57) ใหญ่ 2,699 แห่ง (ร้อยละ 8.22) และใหญ่พิเศษ 1,066 แห่ง (ร้อยละ 3.25) ตั้งอยู่นอกเมือง 26,680 แห่ง (ร้อยละ 81.26) ตั้งอยู่ในเมือง 6,154 แห่ง (ร้อยละ 18.74) อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 14,068 แห่ง (ร้อยละ 42.85) ภาคกลาง 5,559 แห่ง (ร้อยละ 16.93) ภาคใต้ 3,651 แห่ง (ร้อยละ 11.12) ภาคเหนือ 3,737 แห่ง (ร้อยละ 11.38) กรุงเทพฯและปริมณฑล 2,125 แห่ง (ร้อยละ 6.47) ภาคตะวันออก 2,006 แห่ง (ร้อยละ 6.11) และภาคตะวันตก 1,688 แห่ง (ร้อยละ 5.14)

ผลการประเมินในภาพรวมมีสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาได้รับการประเมินทั้งหมด 32,834

แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน 20,369 แห่ง (ร้อยละ 62.04) ส่วนใหญ่มีผลการประเมิน ระดับดี (ร้อยละ 54.20) รองลงมาคือระดับดี มาก (ร้อยละ 7.83) สถานศึกษาที่ไม่รับรอง มาตรฐาน 12,465 แห่ง (ร้อยละ 37.96) (ตารางที่ 1)

สถานศึกษาสังกัดสกอ.ได้รับการรับรอง มาตรฐานมากที่สุด (ร้อยละ 95.24) และส่วน ใหญ่ (ร้อยละ 61.90) ได้รับการรับรอง มาตรฐานในระดับดีมาก รองลงมาคือ สถานศึกษาสังกัดกทม. และสช. (ร้อยละ 89.70 และ 72.29 ตามลำดับ) สถานศึกษาที่ ไม่ได้ได้รับการรับรองมาตรฐานมากที่สุด คือ สถานศึกษาสังกัดสพฐ. (ร้อยละ 39.10) (ตาราง ที่ 1 และภาพที่ 1 ก)

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษได้รับการ รับรองมาตรฐานมากที่สุด (ร้อยละ 88.09) รองลงมาคือสถานศึกษาขนาดใหญ่มiddle และ ขนาดเล็กตามลำดับ (ร้อยละ 66.36, 62.29 และ 58.54 ตามลำดับ) สถานศึกษาทุกขนาด ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองในระดับคุณภาพดี (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ข)

สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและนอก เมือง ได้รับการรับรองมาตรฐานไม่แตกต่างกัน (ร้อยละ 65.63 และ 61.21) และส่วนใหญ่ ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 56.47 และ 53.68 ตามลำดับ) (ตาราง ที่ 1 และภาพที่ 1 ค)

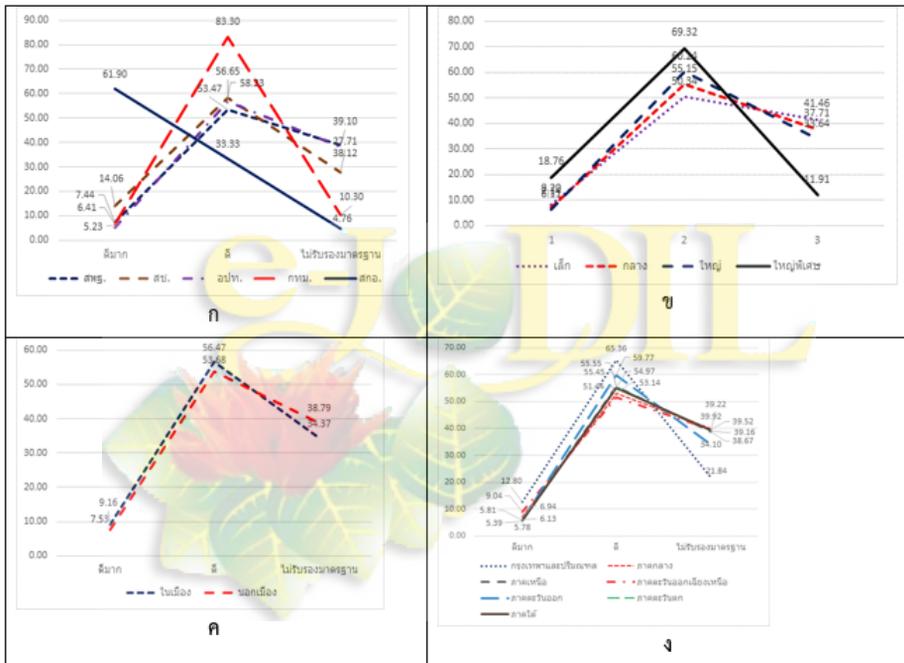
สถานศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพฯ และ
ปริมณฑลได้รับการรับรองมาตรฐานมากกว่า
ภูมิภาคอื่นเล็กน้อย (ร้อยละ 78.16) ส่วน

สถานศึกษาในส่วนภูมิภาคได้รับการรับรอง
มาตรฐานใกล้เคียงกันระหว่างร้อยละ 60.08-
65.90 (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ง)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ที่
ได้รับการรับรอง/ไม่รับรองมาตรฐานตาม ระดับคุณภาพ จำแนกตามสังกัด ขนาด ที่ตั้ง
และภูมิภาค

สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา- มัธยมศึกษา	รับรองมาตรฐาน						ไม่รับรอง มาตรฐาน		รวม ทั้งหมด (แห่ง)
	ดีมาก		ดี		รวม		แห่ง	ร้อยละ	
	แห่ง	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ			
สังกัด									
สพฐ.	2,198	7.44	15,799	53.47	17,997	60.90	11,553	39.10	29,550
สช.	276	14.06	1,143	58.23	1,419	72.29	544	27.71	1,963
อปท.	44	5.23	477	56.65	521	61.88	321	38.12	842
กทม.	28	6.41	364	83.30	392	89.70	45	10.30	437
สกอ.	26	61.90	14	33.33	40	95.24	2	4.76	42
ขนาด									
เล็ก	1,022	8.20	6,275	50.34	7,297	58.54	5,168	41.46	12,465
กลาง	1,185	7.14	9,157	55.15	10,342	62.29	6,262	37.71	16,604
ใหญ่	165	6.11	1,626	60.24	1,791	66.36	908	33.64	2,699
ใหญ่พิเศษ	200	18.76	739	69.32	939	88.09	127	11.91	1,066
ที่ตั้ง									
ในเมือง	564	9.16	3,475	56.47	4,039	65.63	2,115	34.37	6,154
นอกเมือง	2,008	7.53	14,322	53.68	16,330	61.21	10,350	38.79	26,680
ภูมิภาค									
กรุงเทพฯและ ปริมณฑล	272	12.80	1,389	65.36	1,661	78.16	464	21.84	2,125
ภาคกลาง	386	6.94	2,954	53.14	3,340	60.08	2,219	39.92	5,559
ภาคเหนือ	216	5.78	2,076	55.55	2,292	61.33	1,445	38.67	3,737
ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	1,272	9.04	7,236	51.44	8,508	60.48	5,560	39.52	14,068
ภาคตะวันออก	123	6.13	1,199	59.77	1,322	65.90	684	34.10	2,006
ภาคตะวันตก	91	5.39	936	55.45	1,027	60.84	661	39.16	1,688

สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา- มัธยมศึกษา	รับรองมาตรฐาน						ไม่รับรอง มาตรฐาน		รวม ทั้งหมด (แห่ง)
	ดีมาก		ดี		รวม		แห่ง	ร้อยละ	
	แห่ง	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ			
ภาคใต้	212	5.81	2,007	54.97	2,219	60.78	1,432	39.22	3,651
รวม	2,572	7.83	17,797	54.20	20,369	62.04	12,465	37.96	32,834



ภาพที่ 1 ร้อยละของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ที่ได้รับการรับรอง/ไม่รับรองมาตรฐานตามระดับคุณภาพ จำแนกตามสังกัดขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

ผลการประเมินตามมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 ด้านการ

จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 75, 10, 10 และ 5 คะแนน ตามลำดับ ผลการประเมินนำเสนอในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละ ดังตารางที่ 2 โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละของผลการประเมินตาม **มาตรฐานที่ 1** ด้านผลการจัดการศึกษา เท่ากับ 80.30 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในมาตรฐานนี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน (ค่าเฉลี่ยเทียบร้อยละ 47.65) ส่วนตัวบ่งชี้อื่นๆ อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินตาม **มาตรฐานที่ 2** ด้านการบริหารจัดการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละเท่ากับ 90.62 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในมาตรฐานนี้ พบว่าอยู่ในระดับดีมากทุกตัว

ช่วงคะแนน (เต็ม100คะแนน)	ระดับคุณภาพ
90.00 – 100.00	ดีมาก
75.00 – 89.99	ดี
60.00 – 74.99	พอใช้
50.00 – 59.99	ต้องปรับปรุง
0.00– 49.99	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ผลการประเมินตาม **มาตรฐานที่ 3** ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประเมินจากตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละเท่ากับ 81.90 อยู่ในระดับดี

ผลการประเมินตาม **มาตรฐานที่ 4** ด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งประเมินจากตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและต้นสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละเท่ากับ 89.60 อยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการประเมิน และร้อยละของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตามระดับคุณภาพรายมาตรฐาน และตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	M	S	M%	ความหมาย	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน
1. ด้านผลการจัดการศึกษา	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี (10)	9.47	0.45	94.70	ดีมาก	87.84	11.77	0.36	0.02	0.02
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (10)	9.44	0.37	94.40	ดีมาก	91.73	8.13	0.10	0.02	0.01
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (10)	8.87	0.55	88.70	ดี	42.52	56.39	1.04	0.03	0.02

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	M	S	M%	ความ หมาย	ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้อง ปรับปรุง	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น (10)	8.64	0.58	86.40	ดี	22.51	74.76	2.64	0.02	0.07
	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (20)	9.53	3.88	47.65	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน	7.13	17.06	39.40	30.29	6.12
	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา (5)	4.75	0.47	95.00	ดีมาก	76.35	22.70	0.77	0.01	0.17
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (5)	4.78	0.45	95.60	ดีมาก	78.77	20.55	0.51	0.01	0.17
	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา(5)	4.73	0.47	94.60	ดีมาก	76.60	21.95	1.25	0.05	0.15
รวม	(คะแนนเต็ม 75 คะแนน)	60.22	4.54	80.30	ดี	6.41	76.98	16.41	0.18	0.04
2. ด้านการบริหารจัดการ การศึกษา	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา (5)	4.53	0.46	90.60	ดีมาก	62.51	34.28	2.63	0.26	0.31
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (5)	4.53	0.58	90.60	ดีมาก	56.52	40.65	2.33	0.00	0.49
รวม	(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	9.06	0.88	90.62	ดีมาก	57.84	38.61	2.91	0.28	0.36
3. ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็น สำคัญ	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (10)	8.19	0.93	81.90	ดี	29.56	59.22	10.35	0.43	0.44
4. ด้านการ ประกัน คุณภาพภายใน	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและต้นสังกัด (5)	4.48	0.57	89.60	ดี	72.88	8.47	18.09	0.20	0.37

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง คะแนนเต็มของแต่ละตัวบ่งชี้ M หมายถึง ค่าเฉลี่ย

S หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน M% หมายถึงค่าเฉลี่ยเทียบร้อย

ผลการประเมินรายมาตรฐาน จำแนกตาม สังกัด ขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค พบว่า ผลการประเมินตาม**มาตรฐานที่ 1** ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา สังกัดสกอ. เท่านั้นที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี ส่วน**มาตรฐานที่ 2** ผลการประเมินอยู่ในระดับดีในสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

มาตรฐานที่ 3 ทุกประเภทสถานศึกษามีผลการประเมินอยู่ในระดับดี สถานศึกษา สังกัดสกอ. และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีผลการประเมินสูงกว่าสถานศึกษาประเภทอื่น **มาตรฐานที่ 4** ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ในสถานศึกษาสังกัด อปท. กทม. สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละของผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1-4 จำแนกตาม สังกัด ขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถม-มัธยม		มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 2	มาตรฐานที่ 3	มาตรฐานที่ 4
สังกัด	สพฐ.	80.17 ^b	90.48 ^a	81.73 ^b	89.57 ^b
	สช.	81.76 ^b	90.73 ^a	82.89 ^b	89.17 ^b
	อปท.	79.91 ^b	92.68 ^a	83.27 ^b	92.70^a
	กทม.	82.16 ^b	94.97 ^a	85.13 ^b	94.71^a
	สกอ.	90.13^a	94.38 ^a	88.81^b	89.94 ^b
ขนาด	เล็ก	79.76 ^b	88.70^b	80.51 ^b	87.40 ^b
	กลาง	80.39 ^b	91.19 ^a	82.12 ^b	90.49^a
	ใหญ่	80.81 ^b	93.68 ^a	84.43 ^b	93.18^a
	ใหญ่พิเศษ	83.73 ^b	96.41 ^a	88.23^b	95.37^a
ที่ตั้ง	ในเมือง	80.73 ^b	91.50 ^a	82.83 ^b	90.33 ^a
	นอกเมือง	80.20 ^b	90.42 ^a	81.68 ^b	89.55 ^b
ภูมิภาค	กรุงเทพฯและปริมณฑล	82.53 ^b	93.78 ^a	84.48 ^b	91.94^a
	ภาคกลาง	79.84 ^b	91.05 ^a	81.67 ^b	89.30 ^b
	ภาคเหนือ	79.80 ^b	90.10 ^a	81.73 ^b	89.83 ^b

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถม-มัธยม		มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 2	มาตรฐานที่ 3	มาตรฐานที่ 4
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	80.48 ^b	89.62 ^b	81.60 ^b	89.36 ^b
	ภาคตะวันออก	80.40 ^b	91.76 ^a	82.22 ^b	91.17 ^a
	ภาคตะวันตก	79.83 ^b	90.40 ^a	81.84 ^b	89.18 ^b
	ภาคใต้	79.66 ^b	91.98 ^a	81.90 ^b	89.60 ^b

หมายเหตุ a หมายถึง ดีมาก b หมายถึง ดี

3. สรุปผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอก

ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะที่นำเสนอตามมาตรฐาน 1-4 ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมมารักแล้วแสดงออก มีสุขนิสัยที่ดี รักษาความสะอาด มีวินัยอดทน มีสุนทรียภาพทางด้านศิลปะดนตรีนาฏศิลป์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ สม่าเสมอและต่อเนื่อง และการพัฒนาทักษะการอ่านหรือนิสัยรักการอ่าน นอกจากนั้นควรจัดการเรียนการสอนโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งที่เป็นสื่อการเรียนรู้อะนึ่งหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีการวิเคราะห์ผลการสอบหรือผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนแต่ละคน

มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการการศึกษา พบว่ามีข้อเสนอแนะสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการร่วมมือกันทำงาน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ สถานที่ตลอดจนครูให้เพียงพอกับการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาให้มีความปลอดภัยทั้งด้านอุปกรณ์สิ่งของและสถานที่โดยการกำหนดเป็นนโยบาย/แผน แนวปฏิบัติหรือมาตรการ นอกจากนั้นสถานศึกษาควรบริหารจัดการศึกษาในลักษณะที่เป็นกิจกรรม โครงการหรืองานวิจัย และสถานศึกษาควรจัดการศึกษาในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมจัดแบบบูรณาการ วางแผนพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างของบุคคล จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อ

ตอบสนองความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาควรให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และควรส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรประเมินคุณภาพภายในทุกมาตรฐานตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพ ทั้งนี้สถานศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันพร้อมใช้งานและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกสามรอบ

ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกสามรอบ พบว่าสถานศึกษาร้อยละ 30.35 มีผลการประเมินลดลง 2 ระดับแบบรับรองมาตรฐานเป็นไม่รับรองมาตรฐาน และส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาสังกัด สพฐ. อปท. สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ สถานศึกษาทั้งในเมืองและนอกเมือง และสถานศึกษาในส่วนภูมิภาค ส่วนสถานศึกษาสังกัด สกอ. และ กทม. มีผลการประเมินคงที่ แบบดี ดีมาก และดีมาก และแบบดี ดี และดี ตามลำดับ สถานศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ และสถานศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีผลการประเมินลดลงแบบดีมากเป็นดี (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ที่มีพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกสองและรอบสามแบบต่างๆ จำแนกตามสังกัด ขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค

พัฒนาการ	สังกัด					ขนาด				ที่ตั้ง		ภูมิภาค							รวม
	สพฐ.	สช.	อปท.	กทม.	สกอ.	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ในเมือง	นอกเมือง	กทม./ปริมณฑล	กลาง	เหนือ	อีสาน	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้	
รวมคงที่ 3 รอบ	20.00	24.50	19.83	41.88	40.48	20.99	19.53	22.12	28.33	23.40	19.93	25.74	24.19	20.90	18.33	20.69	25.36	18.16	20.58
ดี ดีมาก และดีมาก	0.76	5.30	0.48	2.29	30.95	0.33	0.76	2.19	12.01	2.99	0.64	6.16	0.38	1.12	0.68	1.20	0.77	0.77	1.08
ดี ดี และดี	12.30	12.07	15.68	39.36	9.52	10.31	13.58	17.41	15.95	15.21	12.16	17.84	11.73	14.08	11.94	14.61	16.65	10.08	12.73
พอใช้ พอใช้ และพอใช้	1.18	1.63	0.24	0.00	0.00	2.08	0.73	0.11	0.09	0.96	1.22	0.24	2.45	0.91	0.94	0.80	1.24	1.10	1.17
(ปป&ตป&ตป) หรือ (ปป&ตป&ตป&ตป)	0.19	0.20	0.00	0.00	0.00	0.36	0.08	0.04	0.00	0.15	0.19	0.00	0.14	0.45	0.18	0.05	0.12	0.16	0.18
ไม่รับรอง 3 รอบ	5.57	5.30	3.44	0.23	0.00	7.91	4.38	2.37	0.28	4.09	5.73	1.51	9.50	4.34	4.59	4.04	6.58	6.05	5.42
รวมลดลง 1 ระดับ	14.76	21.45	16.63	35.24	7.14	13.88	14.05	22.27	38.93	21.12	14.16	30.21	13.22	16.89	13.68	15.80	14.28	16.13	15.47
ดีมาก เป็น ดี	7.79	17.88	12.59	33.87	7.14	3.84	8.85	20.49	38.46	15.14	7.42	27.76	7.23	8.62	6.29	11.32	7.11	10.00	8.87
ดี เป็น พอใช้	6.89	3.16	3.92	1.37	0.00	9.84	5.17	1.78	0.47	5.85	6.66	2.31	5.86	8.22	7.30	4.49	7.17	5.97	6.51
พอใช้ เป็น ต้องปรับปรุง	0.07	0.41	0.12	0.00	0.00	0.19	0.04	0.00	0.00	0.13	0.08	0.14	0.13	0.05	0.09	0.00	0.00	0.16	0.09
รวมลดลง 2 ระดับ	32.31	18.49	31.47	9.15	2.38	32.29	31.69	29.94	11.44	29.09	31.59	19.53	28.53	33.85	33.60	28.32	29.80	31.58	31.12
ดีมาก เป็น พอใช้	0.68	0.20	0.59	0.23	0.00	0.77	0.62	0.44	0.00	0.65	0.64	0.14	0.83	0.72	0.50	0.80	0.41	1.15	0.64
ดี เป็น ต้องปรับปรุง	0.13	0.15	0.12	0.00	0.00	0.26	0.05	0.04	0.00	0.15	0.12	0.09	0.05	0.11	0.17	0.15	0.00	0.16	0.13
รับรอง เป็น ไม่รับรอง	31.50	18.14	30.76	8.92	2.38	31.26	31.02	29.46	11.44	28.29	30.82	19.29	27.65	33.02	32.93	27.37	29.38	30.27	30.35
รวมเพิ่มขึ้น 1 ระดับ	8.92	6.62	4.99	3.66	16.67	10.92	8.09	3.11	3.85	6.92	9.01	4.94	10.60	5.94	9.92	6.83	7.58	6.93	8.62
ดี เป็น ดีมาก	4.98	4.69	2.49	3.20	14.29	5.64	4.82	2.45	3.47	4.16	5.06	3.91	4.19	3.64	6.44	3.59	3.14	3.37	4.89
พอใช้ เป็น ดี	3.93	1.94	2.49	0.46	2.38	5.28	3.28	0.67	0.38	2.76	3.95	1.04	6.40	2.30	3.48	3.24	4.44	3.56	3.73

พัฒนาการ	สังกัด					ขนาด				ที่ตั้ง		ภูมิภาค							รวม	
	สพฐ.	สช.	อปท.	กทม.	สกอ.	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	ในเมือง	นอกเมือง	กทม./ปริมณฑล	กลาง	เหนือ	อีสาน	ตะวันออก	ตะวันออก	ใต้		
ปรับปรุง เป็น พอใช้	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวมเพิ่มขึ้น 2 ระดับ	10.31	3.72	7.01	2.75	2.38	12.18	9.22	4.26	2.53	7.23	10.29	3.81	15.07	6.40	8.98	9.77	13.03	9.67	9.72	
ต้องปรับปรุง เป็น ดี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	
พอใช้ เป็น ดีมาก	0.54	0.10	0.24	0.00	0.00	0.90	0.28	0.07	0.19	0.39	0.52	0.14	1.12	0.16	0.48	0.20	0.65	0.25	0.50	
ไม่รับรอง เป็น รับรอง	9.77	3.62	6.77	2.75	2.38	11.27	8.94	4.19	2.35	6.84	9.77	3.67	13.96	6.23	8.49	9.57	12.38	9.42	9.22	

อภิปรายผล

จากผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไประดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วไประดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

ผลการประเมินในภาพรวมมีสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน 20,369 แห่ง (ร้อยละ 62.04) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 54.20) รองลงมาคือระดับดีมาก (ร้อยละ 7.83) สถานศึกษาที่ไม่รับรองมาตรฐาน 12,465 แห่ง (ร้อยละ 37.96) และระดับที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน (ค่าเฉลี่ยเทียบร้อยละ 47.65) มีประเด็นที่นำมาอภิปรายคือ สถานศึกษาถึงร้อยละ 37.96 ไม่รับรองมาตรฐาน ผลการประเมินดังกล่าวเนื่องมาจากสถานศึกษา ถึงร้อยละ 36.41 มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุง และต้องปรับปรุงเร่งด่วน ซึ่งตามเกณฑ์การผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. จะต้องไม่มีตัวบ่งชี้ใดอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง หรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน ดังนั้นสาเหตุการไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน

การศึกษาเนื่องจากตัวบ่งชี้ที่ 5 ซึ่งประเมินจากคะแนนผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) ใน 8 กลุ่มสาระ ดังนั้นการจะผ่านการรับรองมาตรฐานสถานศึกษาต้องพัฒนาตัวชี้วัดที่ 5 อย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ัญญา เรื่อง แก้ว (2550) ที่พบว่าคะแนนผลการสอบ O-NET ในภาพรวมต่ำมาก ในระยะ 2 ปีแรกนักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าครึ่งมากและมีผู้สอบบางคนสอบได้ 0 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของนักเรียนที่จบชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2. สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดีมากเป็นส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสามารถอภิปรายได้ว่าในการบริหาร การศึกษากำหนด อัตราค่าจ้างผู้บริหาร งบประมาณและครูผู้สอนจากจำนวนนักเรียน ดังนั้นสถานศึกษาขนาดเล็กจึงเสี่ยงต่อการมีครูไม่ครบชั้นมีครูไม่ตรงวุฒิซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสิ้น สถานศึกษาได้รับงบประมาณต่างๆ เช่น เงินอุดหนุนรายการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว) งบประมาณพัฒนาครูตามจำนวนนักเรียน โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาใช้ งบประมาณในการจัดการศึกษารายหัวนักเรียน

มากกว่าสถานศึกษาสังกัดอื่น ผลการสำรวจของวิทยากร เชียงกุล (2552) พบว่าปัญหาความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษา เนื่องจากการบริหารราชการแบบรวมศูนย์ และการจัดสรรงบประมาณและกำลังคนทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษาในแง่ที่ว่าสถานศึกษาขนาดเล็กในเขตยากจนโดยเฉพาะในชนบทจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่า มีครูตามวุฒิน้อยกว่าทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับเดียวกันมีขนาดใกล้เคียงกันแต่ที่ตั้งต่างกันได้รับการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกัน นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อหัวและอัตราส่วนนักเรียนต่อครูของสถานศึกษาขนาดที่ใกล้เคียงกันยังได้รับการจัดสรรต่างกัน การจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะระดับอนุบาลและประถมศึกษา มีลักษณะถดถอย กล่าวคือการใช้จ่ายต่อหัวในสถานศึกษาที่เป็นจังหวัดยากจนจะต่ำกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

3. สถานศึกษาร้อยละ 30.35 มีผลการประเมินลดลง 2 ระดับแบบรับรองมาตรฐานเป็น ไม่รับรองมาตรฐาน และส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาสังกัด สพฐ. อปท. สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ สถานศึกษาทั้งในเมืองและนอกเมือง และสถานศึกษาในส่วนภูมิภาค ส่วนสถานศึกษาสังกัด สกอ. และ กทม.

มีผลการประเมินคงที่แบบดี ดีมาก และดีมาก และแบบดี ดี และดี ตามลำดับ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีผลการประเมินลดลงแบบดีมาก ลดลงเป็นดีสามารถอภิปรายได้ตามข้อ 2

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณการศึกษาโดยพิจารณาถึงความแตกต่างทั้งด้านบริบทและขนาดของสถานศึกษา โดยไม่ควรยึดเกณฑ์จำนวนนักเรียนอย่างเดียวเพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับสถานศึกษาทุกขนาด

2. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาเด็กให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพื่อยกระดับตัวบ่งชี้ที่ 5 สร้างเสริมลักษณะนิสัยให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการศึกษาให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและต้นสังกัด

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินและพัฒนาการมีความแตกต่างกันระหว่างสังกัด ขนาดและภูมิภาคของสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีผลการประเมินในระดับดีมาก เป็นส่วนใหญ่ มีส่วนใหญ่มิพัฒนาการแบบดีมาก และดีมาก ดังนั้นการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบต่อไป อาจจะไม่ต้องกำหนดระยะเวลาการ ประเมินที่เหมือนกันทุกโรงเรียน แต่ควรมีการ แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนตามสภาพโรงเรียนแต่ละ แห่ง เช่น แบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม **กลุ่มที่ 1** โรงเรียนที่ไปสู่ระดับนานาชาติได้ (โรงเรียนที่ติด

อันดับ 1-100) เช่น โรงเรียนสาธิต โรงเรียน ประจำจังหวัด เป็นต้น อาจไม่ต้องไปประเมิน แต่ ควรมี site visit เพื่อดูวิธีการที่ดี แล้วนำโมเดลที่ ดีไปใช้กับโรงเรียนอื่น **กลุ่มที่ 2** โรงเรียนเข้มแข็ง ต้องทำ site visit และประเมินบ้างแต่ไม่ต้องทุก 5 ปี **กลุ่มที่ 3** โรงเรียนทั่วไปเข้าไปประเมิน ตามปกติทุก 5 ปีและ**กลุ่มที่ 4** โรงเรียนอ่อนแอ ต้องการความช่วยเหลือ อาจต้องเข้าไปประเมิน ทุกปี เพื่อดูพัฒนาการ

บรรณานุกรม

- ธัญญา เรืองแก้ว. (2550). การทดสอบทางการศึกษา (O-NET) สำคัญอย่างไร. *วารสารวิชาการ*, 10(4), 78-79.
- วิทยากร เชียงกูล. (2552). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2550/2551 “ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพ ของการศึกษาไทย”*, (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สุภมาส อังศุโชติ และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2559). *การสังเคราะห์ผลการประเมินภายนอก รอบ สาม(พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไข เพิ่มเติม.พ.ศ. 2553* (ฉบับที่ 3). กรุงเทพมหานคร: พรึกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๔)*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.onesqa.or.th/th/content-view/921/1204/>